

ถอดบทวิเคราะห์ WIPO ส่งสัญญาณเศรษฐกิจโลกยุคใหม่ แข่งกันที่ “ทุนทางความคิดและนวัตกรรม” กรมทรัพย์สินทางปัญญารับลูก เดินเกมสร้างแต้มต่อ บัณฑิตธุรกิจไทยลุยเวทีโลก

กรมทรัพย์สินทางปัญญาถอดบทวิเคราะห์จากรายงาน “WIPO Pathfinders Report” ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization: WIPO) ซึ่งสะท้อนฉาบทิศวรรษระบบทรัพย์สินทางปัญญา (IP) ในช่วง 10 ปีข้างหน้า ซึ่งเศรษฐกิจโลกกำลังก้าวสู่เกมการค้ายุคใหม่ ที่แข่งขันกันด้วยทุนทางความคิด นวัตกรรม และการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่จับต้องไม่ได้อย่างทรัพย์สินทางปัญญามากขึ้น โดยกรมฯ มองวาระปีที่ 34 ของการขับเคลื่อนภารกิจ เป็นหมุดหมายสำคัญในการยกระดับกลยุทธ์ IP ให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจยุคใหม่ เพื่อเปลี่ยนความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมของคนไทยให้เป็นมูลค่าที่จับต้องได้ และสร้างแต้มต่อให้ธุรกิจไทยในเวทีสากล

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เปิดเผยว่า รายงาน WIPO Pathfinders เป็นการวิเคราะห์แนวโน้มและฉาบทิศอนาคตของระบบทรัพย์สินทางปัญญาโลก ซึ่งรวบรวมมุมมองของผู้เชี่ยวชาญนานาชาติ จากทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาควิชาการ และภาคอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ เพื่อประเมินทิศทางการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และสังคม ที่ส่งผลกระทบต่อทรัพย์สินทางปัญญาในระยะ 10 ปี โดยรายงานดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าโลกกำลังเปลี่ยนผ่านจากเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วย “ทรัพย์สินที่จับต้องได้” ไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วย “ทรัพย์สินที่จับต้องไม่ได้” มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นองค์ความรู้ ข้อมูล ซอฟต์แวร์ งานสร้างสรรค์ แปรนต์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ซึ่งล้วนเป็นทรัพย์สินทางปัญญาและสินทรัพย์เชิงกลยุทธ์ที่สำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศและภาคธุรกิจ

รายงานดังกล่าวยังได้เน้นย้ำถึงความท้าทายจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่จะเข้ามาเปลี่ยนโฉมระบบทรัพย์สินทางปัญญาโลกอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในด้านการคิดค้นนวัตกรรม การสร้างสรรค์ผลงาน การบริหารจัดการสิทธิ และการแข่งขันทางธุรกิจ โดย WIPO ได้เสนอแนวทางสำคัญสำหรับประเทศสมาชิกในการเตรียมความพร้อมสู่เศรษฐกิจโลกยุคใหม่ ทั้งการปรับปรุงกฎหมายให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การเร่งเปลี่ยนผ่านบริการสู่ระบบดิจิทัล การส่งเสริมองค์ความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญาให้แก่ประชาชน ผู้ประกอบการ และสตาร์ทอัพ รวมถึงการสร้างร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน นักลงทุน ภาคการศึกษาและนวัตกรรม เพื่อให้ระบบทรัพย์สินทางปัญญาเป็นกลไกสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจตลอดห่วงโซ่มูลค่าตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ

นางอรมน กล่าวว่า โจทย์สำคัญของประเทศไทยในวันนี้ ไม่ใช่เพียงการสร้างนวัตกรรม แต่เป็นการต่อยอดนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดมูลค่าและสร้างโอกาสทางธุรกิจได้จริง โดยประเทศที่สามารถเปลี่ยนทรัพย์สิน

ทางปัญญาให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ จะเป็นประเทศที่กุมความได้เปรียบในตลาดโลก ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงพาณิชย์ ภายใต้การนำของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นางศุภจี สุธรรมพันธุ์) ที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะ SMEs และสตาร์ทอัพ ให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก พร้อมผลักดันให้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยเปลี่ยนจากการแข่งขันด้านต้นทุน ไปสู่การแข่งขันบนฐานของนวัตกรรมและการสร้างมูลค่าเชิงเศรษฐกิจ กรมฯ จึงวางแนวทางยกระดับกลยุทธ์ IP เชิงรุก เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยสามารถใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยเพิ่มมูลค่าให้สินค้าและบริการ และขยายโอกาสทางการค้าทั้งในและต่างประเทศ

ทั้งนี้ เพื่อตอบสนองต่อฉันทกัตน์เศรษฐกิจยุคใหม่ กรมฯ ได้เดินหน้าขับเคลื่อนภารกิจสำคัญในหลายมิติ อาทิ โครงการ IP Financing วางรากฐานระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การเร่งรัดจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาผ่านบริการ Fast Track เพื่อส่งเสริมการคุ้มครองนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ความท้าทายใหม่และนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้รวดเร็วขึ้น การปรับปรุงกฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญาให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทเศรษฐกิจดิจิทัล รวมทั้งการปกป้องแบรนด์ไทยผ่านโครงการ Trademark Monitor เฝ้าระวังการฉวยโอกาสนำเครื่องหมายการค้าของไทยไปจดทะเบียนในต่างประเทศโดยมิชอบ ซึ่งที่ผ่านมาสามารถปกป้องแบรนด์ไทย เช่น “หมูแดง” (Moo Deng) ในประเทศจีน แบรนด์ยาต้ม “หงส์ไทย” (Hongthai) ในประเทศจีน และเวียดนาม รวมถึงแบรนด์ “เต่าบิน” ในประเทศเวียดนาม และระงับความเสียหายได้ทันท่วงที เป็นต้น

อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา กล่าวทิ้งท้ายว่า กรมฯ จะนำข้อเสนอแนะและฉันทกัตน์สำคัญจากรายงาน WIPO มาใช้เป็นกรอบในการพัฒนาระบบนิเวศด้านทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรมของไทย ให้พร้อมรองรับความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกในอนาคต ซึ่งจะช่วยสร้างแต้มต่อและโอกาสทางการค้าการลงทุนให้กับผู้ประกอบการไทย อันจะนำไปสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว